

Work shop 1 คู่มือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

โครงการวิทยุชุมชนโรงเรียน อัสสัมชัญ นครราชสีมา

Assumption Collage Nakonrachsrima Community Radio

โดย ไกรสร โชคพิชิต

ตอนที่ 1 ผู้ประกาศ (Broadcaster – Announcer)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ สามารถสอบผ่านใบผู้ประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์ และสามารถกำหนดรูปแบบและลักษณะรายการได้ รวมถึงสามารถกำกับรายการสดได้ ในงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

1. การใช้ภาษาไทย (Announcement) ฝึกเทคนิคการใช้เสียง เน้นการพูด-อ่านออกเสียงที่ถูกต้อง ชัดเจน ถูกหลักไวยากรณ์ ทั้งภาษากลางและภาษาท้องถิ่น การพากย์ การลงเสียงในสารคดี (Voice over) ฝึกอ่านข่าวในการเป็นผู้ประกาศ ตามมาตรฐานของกรมประชาสัมพันธ์ การเขียนสคริปต์สำหรับรายการวิทยุและการกำกับรายการ (Script & Presentation Sheet)

1.1 Script & Presentation Sheet

สวัสดีครับคุณผู้ฟัง สิ่งสำคัญที่สุดของการดำเนินรายการวิทยุคือ ผู้ดำเนินรายการต้องรู้สึกตัวและมีสติอยู่ตลอดเวลาที่กำลังเกิดอะไรขึ้นในระหว่างการดำเนินรายการ คุณต้องรู้ว่าในอีก 1 นาทีข้างหน้าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง คุณจะพูดอะไรกับผู้ฟัง หรือจะเปิดเพลงอะไร ในขณะที่กำลังเตรียมสคริปต์และเพลงอยู่นั้น สายตาของคุณจะต้องคอยชำเลืองมองระดับเสียง (Level) บนแผงควบคุม (Mixer) ให้สม่ำเสมอ ผู้ดำเนินรายการต้องมีสมาธิอยู่ตลอดเวลา นี่ก็คือศาสตร์และศิลป์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินรายการวิทยุ

ใบกำกับรายการ (Presentation Sheet) จะช่วยให้การดำเนินรายการวิทยุราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากที่สุด สิ่งที่คุณต้องทำคือเตรียมตัวให้ดีที่สุด ในรายการวิทยุหนึ่งชั่วโมงควรแบ่งอัตราส่วนระหว่างเพลงและสาระที่จะประกาศให้สมดุลกัน แล้วเขียนหัวข้อพร้อมทั้งรายละเอียดตามลำดับลงในใบกำกับรายการ ทำสำเนาสองชุดเพื่อให้ช่างเทคนิคผู้ควบคุมเสียง (Controller-Operator) รับทราบตลอดเวลาว่าต่อไปจะเป็นคิวอะไร นอกเหนือจากนั้นแล้วใบกำกับรายการยังเป็นสารบัญยังจะช่วยให้การสืบค้นการฟังรายการย้อนหลังสำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย ในสถานีวิทยุหลักซึ่งเป็นของภาครัฐทั้งในและนอกประเทศ ผู้ดำเนินรายการจะต้องส่งใบกำกับรายการหรือสคริปต์ให้แก่ฝ่ายรายการ ก่อนที่รายการจะดำเนินการออกอากาศเสมอ และฝ่ายรายการจะต้องเก็บไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 40 วัน สำหรับประเทศไทยกรมประชาสัมพันธ์กำหนดไว้ 50 วัน เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับกรณีการฟ้องร้องหมิ่นประมาทในชั้นศาล นี่คือนิยามข้อบังคับซึ่งอยู่ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Defamation Laws) นี่คือนิยามที่สำคัญที่สุดครับ

สำหรับน้อง ๆ นักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ดำเนินรายการวิทยุมาก่อน ผมขอแนะนำให้เขียนสคริปต์ขึ้นมา แล้วหยิบเอาลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในสคริปต์มาเขียนลงในใบกำกับรายการอีกครั้งหนึ่ง ลักษณะพิเศษของวิทยุกระจายเสียงคือมีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา บางครั้งข้อมูลที่เตรียมมาพูดหมดเร็วก่อนเวลา หรือบางครั้งพูดยังไม่ทันจบแต่เวลาใกล้จะหมด ผู้ดำเนินรายการจะต้องตัดสินใจว่าจะตัดสิ่งใดออกและจะเพิ่มสิ่งใดในรายการ ขอให้ดูลักษณะตัวอย่างที่ผมให้มานี้ แล้วลองเริ่มต้นลงมือทำดู คิดว่าคงไม่ยากเกินไปนะครับ.

